

האוניברסיטה העברית בירושלים

תכנית שלוחי ציבור

דו"ח הערכה עצמית, אפריל 2016

א. חזון התוכנית (mission statement)

1.1 מבוא:

תכנית "שלוחי ציבור" נועדה כדי לטפח מנהיגים קהילתיים ויזמים בקהילה החרדית. התכנית מעניקה הכשרה למנהיגות, לצד לימודי בוגר ומוסמך באוניברסיטה העברית. התכנית מבקשת להעשיר מנהיגים אלו בכלים ובידע האקדמי, שיסייעו להם לפתח את קהילותיהם, ולטפח עתודת מנהיגות שתסייע לקהילה לשגשג, ולהשתלב בחיי החברה בישראל, תוך שהם משמרים את אמונתם, דרכם, אופיים הייחודי, תפיסותיהם הקהילתיות ואורח חייהם.

האוניברסיטה מאמינה שתכנית זו גם תעשיר את האקדמיה בגיוון תרבותי, ותאפשר לפתח שיח לומדים מעמיק וער המשלב בין אוצרות הידע העולמי ואוצרות המחשבה היהודית התורנית.

התכנית הוצעה על ידי גב' נעמי פרל ועוצבה יחד איתה באוניברסיטה העברית.

התכנית נפתחה בספטמבר 2011, רשת הבוגרים שלה מונה עשרות יזמים ומנהיגים ממגוון הקהילות החרדיות. אשר תופסים עמדות מפתח ומובילים יוזמות ומהלכים משמעותיים בחינוך ובחברה.

חזון התכנית

להכשיר מנהיגות ציבורית, חברתית וחינוכית, אינטלקטואלית בקהילה החרדית. מנהיגות מכוונת חזון, ומחויבת לשגשוגה, לרווחתה ולהשתלבותה של הקהילה החרדית. תוך שימור הזהות והערכים של הקהילה; לצייד את משתתפי התכנית בכלים אקדמיים לצורך הנהגה ופיתוח של שירותים קהילתיים, ולטפח דיאלוג בין הקהילה החרדית, הקהילה האקדמית והחברות שמסביבן.

קהל היעד:

מובילי דרך בחברה החרדית האזרחית, כגון: מנהלי מסגרות חינוכיות וחברתיות, ראשי ארגונים קהילתיים; ראשי מחלקות ואגפים בעיריות ובמועצות חרדיות; יזמים חברתיים; מנהיגי קהילות ובעלי השפעה נוספים בקהילה החרדית, אינטלקטואלים ויזמים בתחומי דעת שונים.

רציונל:

בשכבת מנהיגות הביניים והמנהיגות האזרחית המתפתחת בקהילה ישנם יזמים ומנהיגים המודעים לקשיים העומדים בפני הקהילה, מנסים למצוא דרכים לפתרונם, ומחויבים לקידום תהליכי שילוב החברה החרדית עם החברה הישראלית ועם כלכלת ישראל. רבים ניחנו בכישורים בולטים יוצאי דופן, בניסיון עשיר ויכולת התמדה, ועשיה מרשימה. מאידך, לעיתים רבות חסרים כלים לעיצוב מדיניות או לתכנון וניהול; מחקר, איסוף ועיבוד נתונים וחסרים את

השפה המקצועית הדרושה לניהול דיאלוג פורה עם מקבליהם בחברה הישראלית. הקהילה חסרה בעלי מקצועות רבים, חוקרים ומדענים. התכנית המוצעת תבנה זירה חדשה להתפתחותם של מנהיגים קהילתיים חרדיים. מנהיגים אלו יקבלו בתכנית הכשרה מקצועית מקפת, עמה ישובו אל הקהילה כדי לבנות בתוכה שירותים ולקדם תהליכים לרווחתה ושגשוגה. כמו כן תספק התכנית פלטפורמה לתמיכה אקדמית, רוחנית וכלכלית, ולעיבוד ולדיון קבוצתי באתגרים העומדים בפניהם כשלוחי הציבור החרדי, וכמגשרים בין הקהילה והחברה הישראלית. לשם כך תאפשר התכנית התמקצעות וטיפוח הידע של כל עמית בתחום שמשיק לפעולה העתידית שהוא בוחר בה, באמצעות לימודי תואר באוניברסיטה. ובמקביל תקיים יחידת מנהיגות ויזמות, וטפוח עתודה מחקרית ואינטלקטואלית.

מטרות התכנית:

- סיוע לעמיתים בקבלה, בצמצום פערי ידע, בהשתלבות והצלחה בלימודים אקדמיים.
- להכיר לתלמידי התכנית את התיאוריות והמחקר בתחומים כגון מחשבה פוליטית, סוציולוגיה, כלכלה, משפטים, מדיניות ציבורית, תכנון, חינוך, רווחה, חשיבה מדעית ומחקרית ועוד.
- להכיר להם את החברה הישראלית את מערכתיה האזרחיות והממשלתיות, ואת ערכיה, ולפתח דיאלוג בין שתי החברות.
- לספק כלים לחשיבה אנליטית ומתודולוגית בניהול ובתכנון מדיניות.
- לשפר כשרים אישיים וניהוליים.
- לשלב בין חכמת המעשה שהם מביאים איתם עם תיאוריות מודרניות על חברה, מדיניות, הנהגה וניהול.
- לטפח דיאלוג ומחשבה המפגישים בין הידע המדעי האקדמי עם זה הנובע ממקורות יהודיים מסורתיים.

1.2 ההיסטוריה של התכנית

התכנית נבנתה בזיקה לתכניות מכון מנדל, ולתיאוריות השינוי שלהם. תכנית זו נבנתה בשיתוף עם פרופ' שרה סטרומזה ונעמי פרל, ויצאה לדרך בספטמבר 2011 בעקבות תרומה משמעותית של משפחת גלזר, שאיפשרה את פתיחת התכנית.

המחזור הראשון מנה 16 עמיתים, כל שנה נפתח מחזור נוסף. בימים אלו מתקיים מערך הגיוס והמיון של המחזור השישי.

1.3 עיקרי תכנית הלימודים

א. מבוא וגשר: התכנית מתחילה בספטמבר, בחודש הכנה ללימודים באוניברסיטה, אוריינטציה וסוציאליזציה. הכרות עם המרחב, עם המבנה הפיזי והאירגוני של האוניברסיטה ועם מערך הרישום והמערכות התומכות. ולשירותים הניתנים להם במהלך הלימודים וההשתתפות בתכנית.

על פי הצורך, מקבלים העמיתים בשלב זה תמיכה אינטנסיבית באנגלית, בכתיבה אקדמית.

ב. לימודים בחוגים: העמיתים משתלבים כתלמידים מן המניין במגוון החוגים הקיימים. (רפואה, פיזיקה, גנטיקה, משפטים, כלכלה, מדע המדינה, פסיכולוגיה, עבודה סוציאלית, חינוך, פילוסופיה, סוציולוגיה, ועוד), מצופה מהם להצטיין בלימודים.

ג. תמיכה אקדמית: השנה הראשונה קשה לרוב העמיתים בתכנית. רבים נדרשים להשלים לימודי אנגלית לעמוד בקצב הלימודים ובתרבות הלמידה בחוג, להסתגל לסביבה החדשה ולסגור פערים בהשכלתם. אנו מתכננים תמיכה של תלמידים וותיקים בחוגים הרלוונטיים (tutors) שיסיעו לתלמידי התכנית להתמודד עם הקשיים האקדמיים.

ד. תמיכה חברתית-תורנית: בנוסף ללימודים הרגילים יפגשו תלמידי התכנית ללימודים נוספים במ יושם הדגש על דיון באתגרים העומדים מול החברה והקהילה החרדית ויתאפשר למשתתפים לגלות את זהותם כיחידים, כאנשי מקצוע, כחרדים וכישראלים. פגישות אלו יספקו גם מרחב בטוח לדיון אינטימי ומשמעותי, לתמיכה הדדית, לעיבוד המפגש בין השקפת העולם התורנית לתיאוריות האקדמיות, ולהתפתחות הקבוצה לקבוצה תורנית-אקדמית תוססת.

ו. תמיכה כלכלית: רוב התלמידים כבר פתחו קריירה והם בעלי משפחות. מלגות קיום וכיסוי הוצאות הלימודים יבטיחו שהם יוכלו להקדיש עצמם ללימודים ולפיתוח יכולותיהם המקצועיות כמנהיגי ציבור, יזמים ומובילי שינוי בקהילותיהם.

ז. נתינה- תרומה חברתית: המשתתפים ידרשו ליזום ולקחת חלק בפרויקטים חברתיים או חינוכיים.

ח. תכנית מנהיגות, שעקריה כדלקמן:

בספטמבר: בחודש זה מתבקשים העמיתים להגיש מטלת "חיבור פותח" – המתארת את הבעיה עמם הם מבקשים להתמודד; את הנחות היסוד והערכים שעומדים בבסיסה של הגדרת הבעיה; לבחון את תפיסת העולם המתנגדת לתפיסתם, ואת הנרטיב האישי שלהם שהוביל אותם אל אלו.

במהלך השנה: העמיתים נפגשים אחת לשבועיים בימי חמישי, בתכנית הכוללת את הדברים הבאים:

הרצאות: פילוסופיה פוליטית, מנהיגות, החברה הישראלית, זהות, חזון, פלורליזם. תיאוריות בחינוך, סוציולוגיה, ממשל ויזמות חברתית,

מיומנויות: כתיבה, כישורי פרזנטציה, ניסוח חזון, ניתוח מציאות, מיפוי שדה פעולה, כתיבת נייר מדיניות, יזמות, פיתוח בניית פרויקט אישי, פרזנטציה, גיוס משאבים, ודיבור בפני קהל.

סיור / רטריט: הכרות עם קהילות בישראל, ועם מודלים של מנהיגות קהילתית, ויזמות חינוכיות וחברתיות.

פרויקט אישי: ניסוח חזון, בירור תמונת עולם וערכים; ניתוח המציאות, מיפוי שדה הפעולה ויזמות דומות בארץ ובעולם, תרגום החזון לפעולה מושכלת ומורכבת, אבני דרך לפעולה, ותכנית עסקית.

הנחיה אישית: בשתי שלבים: בשנה הראשונה- בניסוח חזון ובכתיבת חזון קבוצתי; בשנה השניה- הנחיה אישית בכתיבה ובתכנון של הפרויקט האישי, בנוסף: טיטורים לסיוע בלימודים האקדמיים, לפי צורך.

הערכה:

הערכת התכנית תיעשה בהתאם ליעדים בצירים הבאים:

א. הציר האקדמי- מקצועי

יעד מצופה: המשתתפים חשים שרכשו ידע חדש, מיומנויות ופרספקטיבות משמעותיות לבחינה וליישום בזירת המנהיגות בקהילה.

מדדים להערכה:

- הצטיינות בלימודים.
- השתתפות פעילה במפגשים, בדיונים ברשת, בכתיבת המטלות וביזמות נוספות.
- דווח עמיתים בתום התכנית (במתודולוגיה כמותית ואיכותנית) שמצביע על צבירת ידע, מיומנויות ופרספקטיבות חדשות.

ב. ציר היישום, השינוי וההשפעה

יעד מצופה 1: העמיתים מחויבים לקחת חלק פעיל בקידום תהליכים חברתיים- חינוכיים, בטיפוח שירותים ופרויקטים חדשניים המתמודדים עם אתגרי הקהילה וצרכיה, בפיתוח דיאלוג פנימי וחיצוני, ובקידום זיקתה ותרומתה של הקהילה לחברה בישראל.

מדדים להערכה:

- פרויקט סיום שיעסוק בתכניות לקידום ופיתוח שירותים, מערכות חינוך וחברה בקהילה.
- הבוגר ישוב אל הקהילה, וימלא בתוכה תפקיד משמעותי.
- פיתוח שירותים חדשים וחדשניים בקהילה החרדית על ידי הבוגרים.
- שילוב בוגרים בתפקידי מפתח בשירות המדינה ובשלטון המקומי, ובארגונים גדולים.
- "סוננויות חרדיות": בוגרי תכנית ראשונים משתלבים באקדמיה, במשטרה, במגזר שלישי ועוד.

יעד מצופה 2: אימוץ ההרגלים, החשיבה והפעולה על בסיס רחב ומעמיק, ותרגומם לשדה הפעולה.

מדדים להערכה:

- דיווח מעסיקים של הבוגר.
- הערכה של איש סגל התכנית, לאחר סיור ומפגש עם הבוגר במקום עבודתו.

ג. ציר הקבוצה והרישות

יעד מצופה: המשתתפים מרגישים ופועלים כחלק מקבוצה, ופועלים להרחבתה.

מדדים להערכה:

- העמיתים מכבדים איש את רעהו, ומקיימים דיאלוג פתוח והתמודדות כנה עם השוני והמורכבות.
- העמיתים מקיימים ומפתחים רשת תמיכה פעילה ולוקחים חלק ביוזמות משותפות.
- העמיתים יוצרים שיתופי פעולה ומדווחים על יחסי אמון ותמיכה הדדית.
- הבוגרים מתווכים ומרחיבים את מעגל השותפים בתהליך, ממליצים על עמיתים נוספים ומסייעים בהשמה ובהדרכת עמיתים צעירים מהם בשדה.

ייחודה של התכנית:

התכנית נבנתה על פי הדוגמה של תכניות לקידום סטודנטים מהפריפריה כמו ISEF או תכנית עתידים, אך יש לה ייחוד ומאפיינים שונים מאלו ושונים מתכניות אחרות לקהילה החרדית:

- התכנית מתמקדת במנהיגות הביניים של הקהילה החרדית.
- התכנית עומדת על לימודים בתכניות הרגילות יחד עם תלמידי האוניברסיטה בכיתות מעורבות.
- אינטראקציה דו כיוונית והפרייה הדדית בין הידע האקדמי והתורני.

מימון התכנית:

מערך התמיכה בסטודנטים שנבנה לצורך התכנית ממומן כולו מתרומות והקצבות שנועדו לתכנית. מקורות המימון העיקריים הם קרן קמח, הפדרציה של ניו יורק, מר אלי הורן, וקרן ראסל – ברי.

1.3 איך התוכנית משתלבת בחזון האוניברסיטה

האוניברסיטה העברית הינה מוסד להשכלה גבוהה המבוסס על ערכי הדעת, האמת והצדק, והאמון על חקירתם, הפצתם והנחלתם של ערכים אלה. בתוקף אלה, ומתוך הכרה בפוטנציאל השווה של כל הקהילות בארץ ובחשיבות השונות בכל קהילייה יוצרת, מחויבת האוניברסיטה לתרום לקידום ולטיפוחם של מכלול הכישרונות היוצרים המרכיבים את החברה בישראל, ולחתור לשוויון בחברה הישראלית. תכנית שלוחי ציבור הינה מרכיב אחד במכלול יזמות באוניברסיטה איתם אנו מקווים להנגיש את ההשכלה הגבוהה לקהילה החרדית. מרכיב זה מדגיש את רצוננו לשלב את הקהילה החרדית בתוך התכניות הקיימות ובפרט ללא הפרדה מגדרית ומגזרית.

1.4 סיכום ביניים: לקחים מהפעלת התכנית עד כה

התכנית עומדת ביעדיה, למעשה ההישגים שלה עולים על המצופה.

ב. מבנה ארגוני

2.1 רשימת בעלי תפקידים ומוסדות בתכנית:

- א. פרופ' אורנה קופרמן (סגנית הרקטור באוניברסיטה העברית) - ראש אקדמי.
- ב. נעמי פרל - מנהלת התכנית. (50% משרה)
- ג. נורית סאול - רכזת התכנית. (50% משרה)
- ד. יצחק טרכטינגוט - מלווה תומך במחזורים ד' ו-ה'. בוגר של התכנית (מהמחזור הראשון).
- ה. ליאורה צימרמן - מלווה תומכת של עמיתי מחזור ה'. (עמיתה במחזור ד').
- ו. מנחם בומבך - יועץ חיצוני לתכנית. בוגר של התכנית (מהמחזור הראשון).
- ז. מיכאל נכטילר - החל לרכז בהתנדבות את פעילות הבוגרים – בוגר מחזור ב'

מרצים: פרופ' משה הלברטל, פרופ' רות גביזון, פרופ' יונתן כהן, ד"ר מאיר בוזגלו, ד"ר יובל עברי, ד"ר מעוז כהנא, ד"ר נרי הורוביץ, ד"ר יהודה בן דור, מר אבינועם ערמוני. ומרצים אורחים נוספים. הנחית סדנאות והנחיה אישית: ד"ר מרדכי שלם, צבי שרייבר, בניהו טבילה, ד"ר ליאור אלפרוביץ, הרב שמעון אדלר

2.2 תיאור תהליכי קבלת החלטות בתוכנית (בניה או שינוי קורסים, החלטות לגבי סטודנטים, החלטות לגבי סגל המורים)

תכנית הלימודים, ובחירת המרצים והמנטורים המלווים- באחריות סגל התכנית- המנהלת והדיקנים, בהתייעצות עם ועדה מלווה, של חברי סגל ממכון מנדל למנהיגות, מהאוניברסיטה ונציגים של בוגרי התכנית. החלטות באשר לקבלת הסטודנטים: ועדת קבלה, המורכבת מסגל התכנית, נציג התורמים ונציגי בוגרים. החלטות עקרוניות באשר לתקציב, תכנון, מדיניות – מתקבלות במשותף על ידי הראש האקדמי ומנהלת התכנית.

2.3 תהליך מינוי ראש התכנית

התכנית פועלת בחסות הרקטורט וממוקמת תחת המזכירות האקדמית. הרקטורט מרכז את כל פעילות המח"ר באוניברסיטה העברית, ותכנית שלוחי ציבור היא חלק מהמח"ר. הפעילות מרוכזת על ידי אחד מסגני הרקטור, שמשמש גם ראש התכנית. כך היה עם פרופ' עודד נבון -- ראש התכנית הראשון, וכיום עם פרופ' אורנה קופרמן. סגני הרקטור ממונים על ידי הרקטור והמינוי עובר אישור של סינט האוניברסיטה.

2.4 יחסי התכנית עם פקולטות או חוגים מבחינה מנהלית

התלמידים נמצאים בקשר ישיר עם הפקולטה והחוג שאליה הם משויכים ולא מתקיימים יחסים בין התכנית לפקולטות באופן שוטף. כמוכן שישנם מקרים בהם לתכנית יש צורך בקבלת מידע מחוגים או פקולטאות לדוגמא- מידע לגבי מלגות שדווחו, מידע לגבי מצב רישום, מידע לגבי סטטאטוס תלמיד, מידע לגבי מרצים, מידע לגבי חדרים ובקשה לשריון חדרים וכד' 2.4 בתכנית יש קשרים עם גורמים מגוונים מחוץ לאוניברסיטה : קרן ידידות טורנטו- קרן אשר מממנת את שכ"ל של התלמידים. התכנית שולחת לקרן קבוצת מועמדים, הקרן מבצעת מיון משלה ומודיעה לתכנית מי יקבל מימון ומי לא. יש נטייה שלא לקבל מועמדים שלא עומדים בתנאי הקרן למימון. קרן קמ"ח- קרן אשר מממנת את שכ"ל של התלמידים. התכנית שולחת לקרן קבוצת מועמדים, הקרן מבצעת מיון משלה ומודיעה לתכנית מי יקבל מימון ומי לא. יש נטייה שלא לקבל מועמדים שלא עומדים בתנאי הקרן למימון. - הקשר בין הקרנות לתכנית מתבסס על העברת וקבלת מידע לגבי פרטי תלמידים, נתונים אישיים, סכומי מלגות וכד'. על התלמידים עצמם מוטלת האחריות לביצוע כל המטלות הנדרשות מבחינת הקרנות והם אלו שנמצאים מול הקרנות בקשר ישיר

ושוטף. אך התכנית עוקבת באופן רציף לגבי מצב רישום התלמידים ותזרים המלגות ומתקשרת עם הקרנות במידת הצורך.
פדרציית ניו יורק- אשר מעניקה תרומה לתכנית. התכנית מעבירה דיווח מעמיק על התנהלות התכנית פעמיים בשנה ונדרשת לעמוד ביעדים ובציפיות.
קרנות נוספות: קרן אלי הורן- מעניקה את מלגות הקיום לעמיתים, מר אלי הורן מבקר בתכנית אחת לשנה ונפגש עם העמיתים, נציגיו מקבלים דיווח על העמיתים ועל חלוקת המלגות, דווח זה מוגש על ידי קרן קמ"ח, שמייצגת את התורם בארץ.

2.5 סגל מנהלי של התכנית ותפקודו-

הסגל המנהלי של התכנית כולל את:
גב' נעמי פרל- מנהלת התכנית
נורית סאול- רכזת התכנית

2.6 האופן בו נרשמו התלמידים לתכנית עד כה- תהליך המיון:

כאמור, המועמדים נדרשים לעמוד בדרישות האקדמיות הרגילות לסטודנטים הראויים לקידום. חלק מהמועמדים הם חסרי תעודת בגרות, או בעלי קשיים באנגלית. אלו יוכלו להשתלב במסגרת המסלולים הקיימים באוניברסיטה: אפיקי מעבר מהאוניברסיטה הפתוחה, תכנית מעל"ה לתלמידים מבוגרים (שנפתחה השנה גם לחלק מהחוגים במדעי החברה), מכינות ועוד.

ובמקביל- להוכיח התאמה ופוטנציאל מנהיגות והובלת שינוי.

בהלימה למטרות התכנית: קידום הקהילה החרדית ופיתוח דיאלוג וקידום תהליכי השתלבות בחברה הישראלית- ימיונו המועמדים לתכנית מראש על ידי סגל התכנית, ויבחרו בקפידה על פי המדדים הבאים:

- **אישיות:** יוזמה אישית ומוטיבציה לעשייה; ביקורת; פתיחות; קשב; סקרנות אינטלקטואלית; נכונות לבחון ולהתמודד עם דעות שונות; יושרה; כנות; אומץ; אחריות; שיקול דעת; אמפאטיה.
- **כישורים:** יכולת אינטלקטואלית גבוה; כושר התבטאות וניסוח; חשיבה לוגית ויצירתית; יכולת ארגון; כאריזמה.
- **ניסיון ומוטת השפעה:** עשייה למען הציבור מתוך ראייה רחבה ומעמיקה בתחום הפעילות הרלוונטי: יהדות; חינוך; רווחה; דיור; תעסוקה; פרנסה; לימודים; תקציבים; פעילות פוליטית; תקשורת וכו'.
- **זהות חרדית:** הגדרה עצמית כחלק מהחברה החרדית, מחויבות לאורח חיים על פי ההלכה ואורח החיים החרדי, שולחן ערוך, רקע תורני וידע עשיר ומשמעותי במקורות תורניים.

שלבי המיון:

1. הגשת תיק מועמד הכולל קורות חיים, חיבורים המעידים על תפיסה מערכתית וחזון
2. סדנת מיון
3. ראיון אישי,

כדי להימנע מלחצים והתנגדויות של גורמים קיצוניים, אנו נמנעים מלפרסם את התכנית, ומפיצים את הידיעה אודותיה בחוגים באוניברסיטה, וברשתות חברתיות של פעילים חברתיים התומכים בהשכלה גבוהה ובתהליכי השתלבות. בעיקר- דרך בוגרי התכנית.

יש לציין שישנם סטודנטים מעטים, אשר מגיעים אל התכנית מתוך האוניברסיטה, לאחר שהם כבר לומדים בה, ושמעו אודותיה, ומרגישים הזדהות עם מטרותיה ויעדיה. סטודנטים אלו עוברים תהליך מיון לתכנית, ככל סטודנט אחר.

2.7 אתר אינטרנט של התכנית:

עדיין לא קיים אתר אינטרנט לתכנית

2.8 סיכום ביניים: הערכה המבנה הארגוני של התכנית

מיקום אירגוני: מיקומה של התכנית בלשכת הרקטור משמעותי ואפקטיבי.

סגל התכנית מצומצם מאד, ובנוי בחלקו על רוח ההתנדבות של עמיתי התכנית ובוגריה.

התכנית לא ממצה את פוטנציאל הטמון בה להשפעה, לקידום השתלבותם של החרדים באוניברסיטה ולהשפעה ציבורית. התכנית התרחבה מאד, וכיום היא מונה קרוב ל-90 עמיתים ובוגרים, עמיתים רבים מבקשים להמשיך לתארים מתקדמים, ורבים מבקשים להצטרף ולהרחיב את קשת הדיסציפלינות הנלמדות.

כדי לתפקד בתנאים אלו זקוקה התכנית לדברים הבאים:

- א. הרחבת הסגל הניהולי והאדמיניסטרטיבי למשרה מלאה
- ב. רכז גיוס משאבים בחצי משרה
- ג. רכז פעילות בוגרים
- ד. מיקום קבוע ואסתטי לפעילות התכנית (שנכון להיום נודדת ממקום למקום): חדר סמינרים, אולם להרצאות ולפעילות חברתית, חדרים קטנים להנחיה ולסדנאות פרויקטים.

ג. קבלת תלמידים

3.1 קבלת תלמידים: כמה תלמידים התעניינו בתכנית בכל אחת משנות קיומה, כמה התקבלו, מהם נתוני הקבלה של המתקבלים, כמה מימשו קבלה:

עד כה לא התנהל מעקב אחרי מספר המתעניינים בתכנית. שנה שעברה הגיעו בסביבות ה-80 פניות ומתוכם התקבלו 39 תלמידים.

3.2 שיווק: אילו צעדים ננקטו לשם שיווק ופרסום התכנית? מהן תכניות הפיתוח בתחום השיווק?

לא ננקטים צעדים כלל לשם שיווק ופרסום התכנית. כרגע המטרה היא לפעול "מתחת לרדאר". הפרסום היחידי הינו פרסום "מפה לאוזן".

3.3 הערכה כללית של שיווק התכנית בקרב תלמידים.

שיווק התכנית מאתגר, שכן מצד אחד אנחנו מעונינים להגיע לקהל רחב ומגוון, אך מצד שני יש יתרון להשארותה של התכנית מתחת לראדר. החשש הוא שניראות גדולה לתכנית יוליד התנגדות בקרב המנהיגות שטרם הבשילה לקבל בברכה תכניות לימודים באוניברסיטה. לכן, שיווק התכנית נעשה בעיקר מפה לאוזן, מתוך כוונה אמיתית לפרוץ את מעגל הקרובים לתלמידים. אנחנו מאמינים שבשנים האחרונות המעגל אכן נפרץ, כפי שבא לידי ביטוי במגוון התלמידים והתלמידות ומגוון הרקעים שלהם.

ד. תוכנית הלימודים

4.1 מה תוצר הלימודי (learning outcome) של התוכנית כולה?

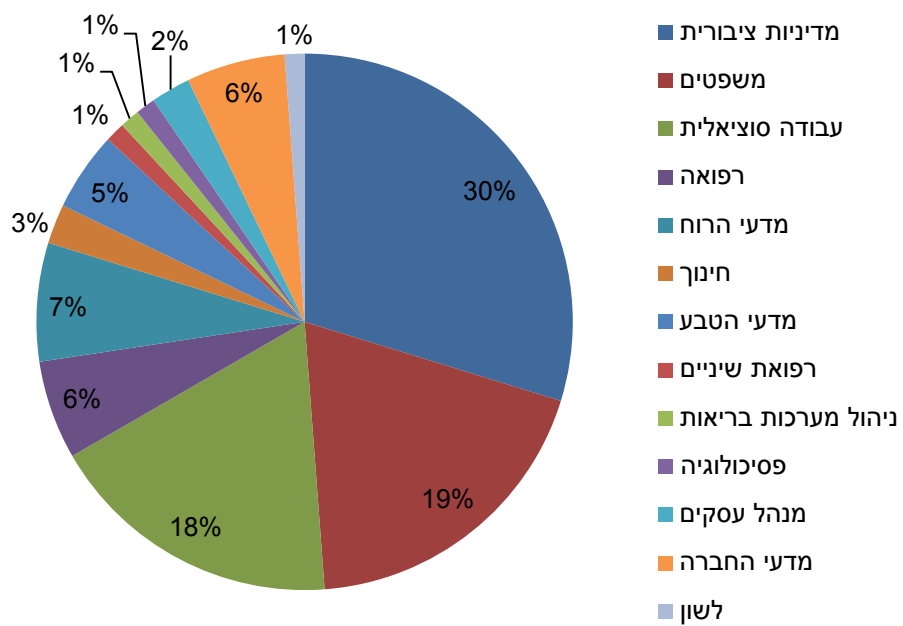
התוצרים הלימודיים הינם:

- הצטיינות בלימודים.
- השתתפות פעילה במפגשים, בדיונים ברשת, בכתיבת המטלות וביזמות נוספות.
- דווח עמיתים בתום התכנית (במתודולוגיה כמותית ואיכותנית) שמצביע על צבירת ידע, מיומנויות ופרספקטיבות חדשות.
- הערכת הצוות על שיפור ברמת ביצוע המשימות, המטלות והתוצרים- בדגש על צבירת ידע, מיומנויות, הרחבה והעמקה.
- פרויקט סיום שיעסוק בתכניות לקידום ופיתוח שירותים, מערכות חינוך וחברה בקהילה.
- הבוגר ישוב אל הקהילה, וימלא בתוכה תפקיד משמעותי.
- פיתוח שירותים חדשים וחדשניים בקהילה החרדית על ידי הבוגרים.
- שילוב בוגרים בתפקידי מפתח בשירות המדינה ובשלטון המקומי, ובארגונים גדולים.
- "סנוניות חרדיות": בוגרי תכנית ראשונים משתלבים באקדמיה, במשטרה, במגזר שלישי. ועוד.

4.2 מהו הפרופיל של התלמיד/ה המסיים/ת?

בתכנית לומדים 86 תלמידים מאז הקמתה. רוב הבוגרים הם בוגרי תואר שני, וחלקם ממשיכים לתואר שלישי. מיעוטם של הסטודנטים מסיימים תואר ראשון, וממשיכים לתואר שני. פילוח על פי חוגים:

פילוח ע"פ תחום לימודים

תלמידים- תשע"ב

מסלול	חוג	שם משפחה	שם פרטי	
תואר שני	מדיניות ציבורית	בומבך	מנחם	1
תואר שני	מדיניות ציבורית	קוסמן	אילן	2
תואר שני	מדיניות ציבורית	טרכטינגוט	יצחק	3
תואר שני	מדיניות ציבורית	כהן	גבריאל	4
תואר שני	חינוך ופילוסופיה של החינוך	פרדמן	רועי	5
תואר ראשון	מחשבת ישראל ופילוסופיה	קרויזר	רפאל	6
ישיר לשני	משפטים	פפר	יהושוע	7
תואר ראשון	משפטים	הירשוביץ	אברהם	8
תואר שני	משפטים	רוזנבלום	יחזקאל	9
תואר שני	עבודה סוציאלית	שוהם	שולמית	10
תואר שני	עבודה סוציאלית- ניהול מלכ"רים	ברקוביץ	בתיה	11
תואר שני	עבודה סוציאלית- ניהול מלכ"רים	הורוביץ	אהרון	12
תואר ראשון	מדע המדינה וכלכלה	מורגנשטרן	אלי	13
ישיר לדוקטורט	רפואה	זמיר	יעל	14

תלמידים- תשע"ג

מסלול	חוג	שם משפחה	שם פרטי	
תואר שני	מדיניות ציבורית	בומבך	מנחם	1
תואר שני	מדיניות ציבורית	קוסמן	אילן	2
תואר שני	מדיניות ציבורית	טרכטינגוט	יצחק	3
תואר שני	מדיניות ציבורית	כהן	גבריאלי	4
תואר שני	חינוך ופילוסופיה של החינוך	פרדמן	רועי	5
תואר ראשון	מחשבת ישראל ופילוסופיה	קרויזר	רפאל	6
ישיר לשני	משפטים	פפר	יהושוע	7
תואר ראשון	משפטים	הירשוביץ	אברהם	8
תואר שני	משפטים	רוזנבלום	יחזקאל	9
תואר שני	עבודה סוציאלית	שוהם	שולמית	10
תואר שני	עבודה סוציאלית- ניהול מלכ"רים	ברקוביץ	בתיה	11
תואר שני	עבודה סוציאלית- ניהול מלכ"רים	הורוביץ	אהרון	12
תואר ראשון	מדע המדינה וכלכלה	מורגנשטרן	אלי	13
ישיר לדוקטורט	רפואה	זמיר	יעל	14
תואר ראשון	משפטים	פרידמן	משה	15
השלמה לתואר שני	עבודה סוציאלית- ניהול מלכ"רים	נכטילר	מיכאל	16
תואר ראשון	תלמוד ופילוסופיה	צ'צ'יק	משה	17
ישיר לדוקטורט	רפואה	זילברשטיין	צבי	18
תואר ראשון	תקשורת	פישהוף	דוד	19
תואר ראשון	משפטים	וגשל	ישראל	20
תואר ראשון	מדע המדינה	מלכה	ליאת	21
תואר שני	פיזיקה	קפלן	יוסף	22
תואר שני	משפטים	ווגה	ערן	23
תואר שני	עבודה סוציאלית	בקר	נתן	24
תואר שני	עבודה סוציאלית	שטיינר	יואל	25
השלמה לתואר שני	מחשבת ישראל	שטיינברגר	נחמיה	26
שני ישיר לדוקטורט	יישוב סיכסוכים	יפה	נחמה	27
תואר שני	מדיניות ציבורית	שולמן	יוסי	28
תואר שני	מדיניות ציבורית	מלאך	אהרן	29
השלמה לתואר ראשון	היסטוריה	פלאי	אלי	30
תואר שני	מדיניות ציבורית	בינדר	אסתר	31
תואר ראשון	משפטים	שמואלביץ	דוד	32
תואר ראשון	משפטים	סילבר	דוד	33

מסיימים- תשע"ג

מסלול	חוג	שם משפחה	שם פרטי	
תואר שני	מדיניות ציבורית	בומבך	מנחם	1
תואר שני	מדיניות ציבורית	קוסמן	אילן	2
תואר שני	מדיניות ציבורית	טרכטינגוט	יצחק	3
תואר שני	מדיניות ציבורית	כהן	גבריאל	4
ישיר לשני	משפטים	פפר	יהושוע	5
תואר ראשון	משפטים	הירשוביץ	אברהם	6
תואר שני	עבודה סוציאלית- ניהול מלכ"רים	הורוביץ	אהרון	7

תלמידים- תשע"ד

מסלול	חוג	שם משפחה	שם פרטי	
תואר ראשון	משפטים	פרידמן	משה	1
תואר שני	מדיניות ציבורית	נכטילר	מיכאל	2
תואר ראשון	תלמוד ופילוסופיה	צ'צ'יק	משה	3
ישיר לדוקטורט	רפואה	זילברשטיין	צבי	4
תואר ראשון	תקשורת	פישהוף	דוד	5
תואר ראשון	משפטים	וגשל	ישראל	6
תואר ראשון	מדע המדינה	מלכה	ליאת	7
תואר שני	פיזיקה	קפלן	יוסף	8
תואר שני	משפטים	ווגה	ערן	9
תואר שני	עבודה סוציאלית	בקר	נתן	10
תואר שני	עבודה סוציאלית	שטיינר	יואל	11
השלמה לתואר שני	מחשבת ישראל	שטיינברג	נחמיה	12
שני ישיר לדוקטורט	יישוב סיכסוכים	יפה	נחמה	13
תואר שני	מדיניות ציבורית	שולמן	יוסי	14
תואר שני	מדיניות ציבורית	מלאך	אהרן	15
השלמה לתואר ראשון	היסטוריה	פלאי	אלי	16
תואר שני	מדיניות ציבורית	בינדר	אסתר	17
תואר ראשון	משפטים	שמואלביץ	דוד	18
תואר ראשון	משפטים	סילבר	דוד	19
השלמה לשני	גנטיקה	פופר	דב	20
שני	חינוך	ששון	נתן סלימאן	21
שני	ניהול מלכרים	פרידלנדר	יעל	22
שני	עבודה סוציאלית	נמבורג	אהרן	23
שני	משפטים	באך	ישראל	24
שני	מדיניות ציבורית	שוורץ	רבקה	25
שני	מדיניות ציבורית	אלבז	אוריאל	26
שני	מדיניות ציבורית	גוטמן	ציפורה	27
שני	מדיניות ציבורית	אמר	יוסף	28
שני	מדיניות ציבורית	רוזנבלום	ורדית	29
ראשון	רפואה	ליבר	רפאל	30

מסיימים- תשע"ד

מסלול	חוג	שם משפחה	שם פרטי	
תואר שני	חינוך ופילוסופיה של החינוך	פרדמן	רועי	1
תואר ראשון	מחשבת ישראל ופילוסופיה	קרויזר	רפאל	2
תואר ראשון	מדע המדינה וכלכלה	מורגנשטרן	אלי	3
תואר שני	עבודה סוציאלית	בקר	נתן	4
תואר שני	עבודה סוציאלית	שטיינר	יואל	5
תואר שני	מדיניות ציבורית	שולמן	יוסי	6
תואר שני	מדיניות ציבורית	מלאך	אהרן	7
תואר שני	מדיניות ציבורית	בינדר	אסתר	8
השלמה לתואר שני	מחשבת ישראל	שטיינברג	נחמיה	9
תואר ראשון	משפטים	שמואליביץ	דוד	10

תלמידים- תשע"ה

מסלול	חוג	שם	
השלמה לשני	גנטיקה	דב פופר	1
שני	חינוך	נתן סלימאן ששון	2
שני	ניהול מלכרים	יעל פרידלנדר	3
שני	עבודה סוציאלית	אהרן נמבורג	4
שני	משפטים	ישראל באך	5
שני	מדיניות ציבורית	רבקה שוורץ	6
שני	מדיניות ציבורית	אוריאל אלבז	7
שני	מדיניות ציבורית	מיכאל נכטילר	8
שני	מדיניות ציבורית	ציפורה גוטמן	9
שני	מדיניות ציבורית	יוסף אמר	10
שני	מדיניות ציבורית	ורדית רוזנבלום	11
ראשון	רפואה	רפאל ליבר	12
ראשון	רפואה	יהודה טרנובסקי	13
שני	הידרולוגיה ומשאבי המים	דוד צרפתי	14
שני	מדע המדינה	ישי זיגמן	15
ראשון	משפטים/ תקשורת ועיתונות	משה קלמן	16
ראשון	משפטים ומנע"ס	אברהם שון	17
שני	משפטים	אהרן זלושינסקי	18
לקראת ראשון	מעל"ה- מדעי הרוח	אבנר בן שושן	19
ראשון שנה ב'	פסיכולוגיה	פייני סוקניק	20
שני	מנהל עסקים	הילל שטיינר	21
שני	מנהל עסקים	שלומית גמרא	22
שני	ניהול מלכרים	ליאורה צימרמן	23
שלישי	מחשבת ישראל	ליאור אלפרוביץ	24
שני	מדיניות ציבורית	מאיר אגאי	25
שני	מדיניות ציבורית	ריקי טאובר	26
שני	מדיניות ציבורית	עמוס ישי	27
שני	מדיניות ציבורית	שמואל ליטוב	28
שני	מדיניות ציבורית	אריה שטראוס	29
שני	מדיניות ציבורית	אשר מלמד	30
שני	משפטים	אברהם ברזל	31
שני	עבודה סוציאלית	אהרן שוורצמן	32
שני	משפטים	נתנאל לאופר	33

מסיימים- תשע"ה

1	שולמית	שוהם	עבודה סוציאלית	תואר שני
2	בתיה	ברקוביץ	עבודה סוציאלית- ניהול מלכ"רים	תואר שני
3	ערן	ווגה	משפטים	תואר שני
4	משה	פרידמן	משפטים	תואר ראשון
5	מיכאל	נכטילר	מדיניות ציבורית	תואר שני
6	דוד	פישהוף	תקשורת	תואר ראשון
6	ישראל	וגשל	משפטים	תואר ראשון
8	ליאת	מלכה	מדע המדינה	תואר ראשון
9	יוסף	קפלן	פיזיקה	תואר שני
10	ערן	ווגה	משפטים	תואר שני
11	רבקה	שוורץ	מדיניות ציבורית	שני
12	אוראל	אלבז	מדיניות ציבורית	שני
13	ציפורה	גוטמן	מדיניות ציבורית	שני
14	יוסף	אמר	מדיניות ציבורית	שני
15	ורדית	רוזנבלום	מדיניות ציבורית	שני
16	נתן סלימאן	ששון	חינוך	שני

תלמידים- תשע"ו

מסלול	חוג	שם	
ראשון	רפואה	יהודה טרנובסקי	1
שני	הידרולוגיה ומשאבי המים	דוד צרפתי	2
שני	מדע המדינה	ישי זיגמן	3
ראשון	משפטים/ תקשורת ועיתונות	משה קלמן	4
ראשון	משפטים ומנע"ס	אברהם שון	5
שני	משפטים	אהרן זלושינסקי	6
לקראת ראשון	מעל"ה- מדעי הרוח	אבנר בן שושן	7
ראשון שנה ב'	פסיכולוגיה	פייני סוקניק	8
שני	מנהל עסקים	הילל שטיינר	9
שני	מנהל עסקים	שלומית גמרא	10
שני	ניהול מלכרים	ליאורה צימרמן	11
שלישי	מחשבת ישראל	ליאור אלפרוביץ	12
שני	מדיניות ציבורית	מאיר אגאי	13
שני	מדיניות ציבורית	ריקי טאובר	14
שני	מדיניות ציבורית	עמוס ישי	15
שני	מדיניות ציבורית	שמואל ליטוב	16
שני	מדיניות ציבורית	אריה שטראוס	17
שני	מדיניות ציבורית	אשר מלמד	18
שני	משפטים	אברהם ברזל	19
שני	עבודה סוציאלית	אהרן שוורצמן	20
שני	משפטים	נתנאל לאופר	21
תואר שני	מדיניות ציבורית	עליזה שוורץ	22
תואר שני	עבודה סוציאלית	מיה גינו	23
תואר שני	ניהול מערכות בריאות	שרה הופנר	24
דוקטורט	מתמטיקה	עדינה היילבורן	25
תואר שני	עבודה סוציאלית	אילה כי טוב	26
תואר שני	עבודה סוציאלית	ברכי ניר	27
תואר שני	מדיניות ציבורית	רותי רביץ	28
רפואה	רפואה	רחל לסרי	29
תואר שני	מדיניות ציבורית	דבורה וייספיש	30
תואר שני	מדיניות ציבורית	מיכאל מלכיאלי	31
תואר ראשון	משפטים	חיים דנינו	32
תואר שני	עבודה סוציאלית	אריאל זולברג	33
תואר ראשון	משפטים	הילל קלמן	34
תואר שני	עבודה סוציאלית	אריה רוט	35
רפואה	רפואת שיניים	דוד שפיצר	36
תואר שני	מדיניות ציבורית	שמואל גרינברג	37

38	יאיר קירשבובים	מדיניות ציבורית	תואר שני
39	משה קאהן	לשון	פוסט דוק

4.3 מהי האפקטיביות של התוכנית? האם התכנית משכה תלמידים חדשים לאוניברסיטה או תלמידים מתכניות קיימות אחרות?

התכנית משכה סטודנטים חרדים רבים אחרים לתוך האוניברסיטה, האפקטיביות שלה משמעותית ביותר: בוגרי התכנית מאיישים משרות בכירות, ממשיכים לתארים מתקדמים, מפתחים פרויקטים חברתיים וחינוכיים ומקימים מוסדות חינוך וחברה. האימפקט עצום.

4.4 מהו מבנה הלימודים בתוכנית? מה היחס בין קורסים מעשיים וקורסים תאורטיים? מה היחס בין קורסים ייחודיים בתכנית לבין קורסים שנתינים במחלקות אחרות? האם ישנם סיורים ופעילויות מיוחדות? האם רצוי להוסיף סיורים, מפגשים וכיוב'?

מלבד הלימודים בחוגים, התכנית פועלת אחת לשבועיים, במשך שנתיים. המפגשים הם בני 8 שעות שבועיות, עליהם נוספת למידה אישית והנחיה אישית.

כשליש מן הלימודים הם הרצאות עיוניות, ושני שלישי- תהליכים סדנאיים ועבודה עצמית.

התכנית כוללת סיור / רטריט שנתי, ופעילות חברתית.

4.5 מאיזה פקולטות ומחלקות באים סגל המורים? כיצד נקבע הדבר?

סגל המרצים בתכנית מגיעים מתחום מדעי היהדות, הרוח והחברה. הרצאות אורח ניתנות בתחומים נוספים.

4.6 מהן תוכניות הפיתוח של התוכנית? מי האנשים שמחליטים על כיווני הפיתוח?

מגמות הפיתוח הן:

- א. הרחבת מספר הלומדים (תלוי תקציב)
- ב. פיתוח מקום פיזי קבוע לתכנית, המאפשר למידה, מחקר, וטיפוח תרבות והווי סטודנטיאלי
- ג. הקמת תכנית יעודית לפיתוח מנהיגות אינטלקטואלית, ולסיוע בתארים מתקדמים
- ד. הרחבת רפרטואר התחומים בהם לומדים העמיתים, והגדלת מספר הסטודנטים העוסקים ברפואה, מקצועות הרפואה ומדעים מדוייקים

4.7 אנה הציגו את הערכות הוראה של הקורסים בתוכנית על פי תחומי הלימוד בשנתיים האחרונות:

הערכת ההוראה מתבצעת בחוגים,

תארו את הצעדים הננקטים כאשר ההערכות הינן נמוכות.
כנ"ל, מתבצע בחוגים.

4.8 האם לתלמידים יש אפשרות להתלונן על התוכנית? למי, ואיך מתמודדים בתוכנית עם תלונות?

התכנית בנויה כתכנית עמיתים. העמיתים לוקחים חלק פעיל בעיצוב הנושאים הנידונים, ומקבלים עידוד קבוע להציע, להעיר, לבקר. תלונות או הצעות מתקבלות בברכה. העמיתים חשים שותפים.

ערוץ תקשורת קבוע פתוח קיים בין העמיתים ובין הנהלת התכנית, והם מרבים לפנות במייל ובטלפון. ערוץ זה עומד לרשותם של העמיתים גם בתלונות הנוגעות ללימודים בחוגים (בנוסף לערוצים הקיימים בחוגים),

4.9 סיכום ביניים: חוזקות וחולשות של תכנית הלימודים וההוראה

חוזקות התכנית:

- התמיכה האינטנסיבית, המעקב הצמוד והקשר האישי.
- תודעת השליחות שמלווה את העמיתים ואת הסגל
- התכנים המגוונים
- מעורבותם של העמיתים בתכנית.
- הרישות והקבוצה, והקשר האמיץ בין העמיתים
- המחויבות לפעולה בשדה- פרויקטים חברתיים
- מוטיבציה גבוהה להמשך לימודים אקדמיים

חולשות:

- העדר מיקום קבוע לתכנית, מונע מהעמיתים להרגיש "בבית", פוגע בפעילות השוטפת, ועל תחושת השייכות והקשר לאוניברסיטה.
- מיעוט כח אדם.

ה. תקצוב התכנית:

5.1 היקף התקציב הכולל לשנת תשע"ו עומד על כ- 2,700,000 ₪. תקצוב התכנית נקבע בראשיתו לפי צד ההכנסות. בכל שנה בודקים מחדש מהו סך התרומות המתקבלות ולפיו בונים בתיאום את צד ההוצאות. תקציב ההוצאות נבנה על בסיס השנה הקודמת וכולל שינויים (שינויים בכוח אדם, שינוי בהכנסות וכד')

5.2 תלמידי התכנית ממומנים בעזרת מלגות מחייה אשר מתקבלות אחת לחודש במשך השנה האקדמית. בנוסף, שכ"ל של התלמידים ממומן בעזרת שתי קרנות אשר תומכות בתלמידי אקדמיה חרדיים- קרן קמ"ח וקרן ידידות טורונטו. התכנית מתווכת ומלווה את הקשר בין התלמידים לקרנות. כיום, אין דיווח של מלגות ייעודיות בתכנית.

5.3 גיוס תרומות לתכנית:

נעשה על ידי מנהלת התכנית, בתיאום ובסיוע האגף לקשרי חוץ של האוניברסיטה העברית.

5.4 האם ישנן משרות תרגול לתלמידים בתכנית?

אין משרות תרגול קבועות, אך יש מתרגלים/ טיטורים שמוזמנים בהתאם לצרכיהם של העמיתים, ומקבלים את שכרם על פי שעות ההוראה, בהתאם לתעריפי האוניברסיטה.

5.5 סיכום ביניים: חוזקות וחולשות של מנגנון תקצוב התוכנית

החולשה העיקרית היא העדר כח אדם לאיתור מקורות מימון נוספים.

ו. סגל התכנית:

6.1 שמות חברי הסגל

שם המרצה	תפקיד	שיוך פקולטאי
בניהו טבילה	מנחה פרויקטים	דוקטורנט בחינוך
ד"ר מוטי שלם	מנחה פרויקטים	חיצוני
שמעון אדלר	מנחה פרויקטים	מן החוץ
צבי שרייבר	מנחה פרויקטים	מן החוץ
ד"ר ליאור אלפרוביץ	מרצה ומנחה אישי	מן החוץ
ד"ר שמואל ויגודה	מנחה פרויקטים	מחשבת ישראל
ד"ר יובל עברי	מרצה אורח	מן החוץ
ד"ר מאיר בזגלו	מרצה אורח	מדעי הרוח
אברהם אינפלד	מרצה אורח	מן החוץ
פרופ' יונתן כהן	מרצה אורח	המחלקה לחינוך
אבינועם ערמוני	מרצה אורח	מן החוץ

ינדב קפלון	מנחה סדנאות כתיבה	מן החוץ
פרופ' רות גבזון	מרצה אורחת	משפטים
פרופ' משה הלברטל	מרצה אורח	מדעי הרוח
יצחק טרכטינגוט		דוקטורנט בחינוך

6.2 מה מידת המחוייבות של המורים לתכנית

גבוהה מאד. המרצים מוזמנים להרצאות בודדות, מנחי הסדנה מלווים את התכנית לאורך זמן.

6.3 האם לתכנית תקינה ייעודית? איך מגייסים את סגל המורים?

כאמור, ההוראה מתבצעת במסגרת תכניות הלימוד הרגילות באוניברסיטה ואין לתכנית סגל הוראה ייעודי.

6.4 סיכום ביניים: חוזקות וחולשות של מצבת הסגל

כאמור, ההוראה מתבצעת במסגרת תכניות הלימוד הרגילות באוניברסיטה ואין לתכנית סגל הוראה ייעודי.